

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis, E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana Libri XVI**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1634

12. Pisistratus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70090](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70090)

Pisistratus.

CAPVT XII.

*Solonis cū
Pisistrato
oratio.*

Solonis æmulus exitit Pisistratus, vario tamen eloquentiæ genere: illius gravis, austera, & plerumque horribilis oratio: huius suavis, & amœna dictio: ille frangere studebat animos, hic mollire: ille vasto impetu irumpens in animos rumpebatur, hic sensim, & leniter irrepens penetrabat: ille vase fictili panacea succum, hic poculo aureo melleis fauis oblitto propinabat venenum: ille secare se, & vrere profitebatur, vt sanaret: hic soporabat, vt iugularet: ille veluti fuscina armatus iruebat: hic aureo reti piscabatur. Ad summum, tantum dicendo valuisse fertur, vt Athenienses illi Regium Imperium, oratione capti permitterent: cum præsertim amantissimus patriæ Solon contraniteretur: sed alterius salubriores erant conciones, alterius disertiores: quo euenit, vt alioqui prudentissima ciuitas, libertati seruitutem præferret.

Themistocles.

CAPVT XIII.

Themistocles victoricibus laureis afflorescunt eloquentiæ palmæ: Magnum siquidem viri, & ad oratoria decora natum ingenium, quem prima, veluti surgentis lux eloquentiæ mirificum spondebat oratorem. Nam & puer, eo tempore, quo alij inter prolestantis ætatis blanditias lasciuunt, iam toramente forum, & accusationes, defensionisque sociorum cogitabat. Verum, (vt in Iulio Cæsare contigit) æstus militaris gloriæ longè ab ijs oratorum curis hominem abripuit, vbi Miltiadis trophæa cogitare cepit, ingentisque honoris stimulis noctes, dieque configi. Nec sane fatuè respōdit, cum iā blandiente eloquentiæ gloriâ interrogatus ab aliqua, verum mallet Homerus, an Achilles fieri? Tu verò quem te mallet (inquit) Olympicum victorē, an victoris præconem? Ex quo animum ad studia bellica totum adiecit, & ea gestis, quæ orbi terrarum stupori fuerunt. Apparent in eius dictis splendidiissimi ingenij lumina. Quid hoc exordio grauius, quo apud Andrios legatus vsus est? *Vestram hodie in urbem, Andrienses, appuli duorum numinum comitatu stipatus, suada, et vio-*

*Quæ
sua maxime*

lentia. Quid eo acutius, cū Heretienles irridens, aiebat: gladium quidem habere sicut Teuthidas; Cor autem non habere. Iam verò sublime quod dixit apud Persarum Regem, orationem varijs, pictisque stragulis esse simillimā, vt enim illa, sic hanc explicatam ostentare imagines, & figuras, contractam verò occultare, atque delere. Constat ex ijs, Themistoclem eloquentia, sed ipsa etiam eloquentiæ animā (prudentiā intelligo) præstitisse, qui merito à Cicerone inter veteres oratores recensetur.

Herodotus.

CAPVT XIV.

Difficile huic rosæ, & balsama, cui non placet Herodotus. Hortus est eius historia, varijs arboribus confusus, innumeri que florum distinctus areolis, ex quo æterni spirant odores. De rerum veritate nihil hic attinet dicere, quando ab eruditissimis hominibus eius causam susceptam, defensionemque video. Stylus certè is est, qui non nisi ab imperitijs, aut maleuolis reprehēdi possit. Totus est dulcis, candidus, fufus, sine vllis salebris, quasi sedatus amnis fluens. Verba lecta, sonantia, leuia, non secus, ac micantibus illusa sterculis asarota, inter se, quam venustissimo nexu coherens, quibus amœna figurarū varietas, magna orationis temperie aspergitur & ipsa dialecti mollities multum affundit suauitatis. At quod summam habet in Herodoto iucunditatis illecebram, Poëticus quidā decor ex Homeri faciaro petitus in eius scriptis afflorescit, sic enim arbitrator, poëtica in oratione verba, aut numeros palam conlectari vitium esse, vel maximum: at poëtes quasdam veneres latentes, arcanas, subriles, immiscere, magna est industria, & plurimum habet voluptatis. Vt enim vino asitus mandragoras illi suauitate quandam leniter instillat, qua fit, vt, qui bibunt, & si minimè causam sentiant, delectationem tamen hauriant. Pari profecto ratione Poëtarum sterculis illigata subtiliter oratio, latens habet quoddam anepium iucunditatis. Quod in Herodoto facile animaduertas, cuius historia, vt ait Dionysius Halicarnassensis, propter suadelam illam, & venustatem optima poëti similis potest videri. Accedit ipsa dictionis minimè morosa simplicitas, inuestigata ipepos, & quadam ex elocutionis facilitate volubilitas, quæ Plutarchus, cū Herodoto in-

*Dionys.
Halic. in
177.*

quior.